

کلیات و مبانے حقوق بین الملل

حسن حسین زاده

سرشناسه: حسین زاده، حسن - ۱۳۵۸

عنوان و نام پدید آور:

مبانی و کلیات حقوق بین الملل حسن حسین زاده

مشخصات نشر: نشر کیسان ۱۳۹۲

مشخصات ظاهری: ۱۹۸ ص.

شابک: ۷-۰۹-۷۴۸۱-۶۰۰-۹۷۸-۱۹۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۷۳ - ۱۷۶ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: حقوق بین المللی

رده بندی کنگره: ۱۲۹۲ ک۸۵۵ ج/ KZ. ۳۴۱۰

رده بندی دیویی: ۳۴۱

شماره کتابشناسی ملی: ۳۵۶۶۲۹۵

انتشارات کیسان

مبانی و کلیات حقوق بین الملل

مؤلف: حسن حسین زاده

صفحه آرا و گرافیکست: صدیقه قلیان

ناشر: کیسان

قطع: وزیری

چاپ و صحافی: بیشکام

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۹۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-7481-09-7

شابک: ۷-۰۹-۷۴۸۱-۶۰۰-۹۷۸

استفاده از مطالب این کتاب فقط با ذکر نام مؤلف و ناشر مجاز است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
فصل اول: تاریخچه حل و فصل اختلافات بین المللی	
۵	تاریخچه حل و فصل اختلافات بین المللی
۹	اجرای احکام بین المللی از طریق انعقاد قرارداد
۱۲	کنفرانسهای صلح لاهه
۲۰	اجرای احکام دیوان دائمی داوری
۲۴	اجرای احکام بین المللی براساس میثاق جامعه ملل
۲۵	اجرای احکام بین المللی براساس مواد ۱۲ و ۱۳ میثاق جامعه ملل
۲۶	داوری
۲۶	حل و فصل قضایی اختلاف
۲۷	اقامه اختلاف در شورای جامعه ملل
۲۹	نقش شورای جامعه ملل براساس ماده ۱۳ میثاق
فصل دوم: روش های شناخت منطقی حقوق بین الملل	
۳۷	روشهای شناخت منطقی حقوق بین الملل
۳۷	تفسیر و اجراء مقررات حقوق بین الملل
۳۷	مداخل الف. قول شارح
۳۸	ب. ارتباط تفسیر با اجرا و تاثیر یکی در دیگری
۳۸	تفسیر انتزاعی قاعده:
۴۰	تفسیر قاعده از طریق اجرا
۴۶	بند یکم: منابع صوری تفسیر
۴۹	الف. نقد و ارزیابی روشهای نظری حل تعارض
۴۹	ب. تدابیر حقوق بین الملل موضوعه برای حل تعارض میان مقررات بین المللی
۴۹	۱. تدابیر خاص

۵۰	۲. تدابیر عام
۵۱	۴. مسائل خاص
۵۱	الف. اعتبار زبان معاهده
۵۱	ب. موارد سکوت و ابهام حقوق بین الملل
۵۶	استنتاج قاعده از راه تمثيل
۵۷	استنباط قاعده از طريق اصول کلی
۶۱	منابع مادی تفسیر
۶۲	الف. روش کمی توصیف فرضیه های حقوقی
۶۲	ب. روش کیفی توصیف فرضیه های حقوقی
۶۵	قاعده کلی تفسیر معاهدات
۶۵	الف. حسن نیت
۶۶	ب. معانی عادی و متداول
۶۷	ج. سیاق کلمات
۶۸	متن معاهده
۶۸	مقدمه معاهده
۶۹	ضمایم معاهده
۶۹	موافقتنامه ها و اسناد دیگر
۷۰	د. عوامل موثر دیگر
۷۰	توافقات بعدی طرفی معاهده
۷۲	طرز عمل بعدی دولتهای طرف معاهده
۷۳	مقررات مرتبط حقوق بین الملل
۷۴	شناخت متدولوژیک تفسیر: قول جازم

فصل سوم: نقش سازمان های بین المللی در تأمین صلح جهانی

۷۹	نقش سازمان های بین المللی در تأمین صلح جهانی
۸۰	مبانی نظری سازمان های بین المللی
۸۳	سازمان های بین المللی
۸۶	ترویسیم و سازمان های بین المللی

۸۷	صلح جهانی
۸۸	سازمان های بین المللی تجاری و صلح
۸۸	ارتباط بین صلح جهانی و سازمان های بین المللی

فصل چهارم: شورای امنیت و صلح جهانی

۹۵	توضیحات کلی
۹۷	حفظ صلح و امنیت جهانی
۱۰۱	الف - رای مثبت و رای منفی
۱۰۱	ب - آیین رسیدگی
۱۰۲	بررسی ماهوی بحرانها و اختلافات
۱۰۷	اعلام نظر قطعی شورای امنیت و مفاهیم مندرج در ماده ۳۹
۱۰۷	الف - کلیات
۱۰۹	ب - انطباق عناصر اساسی موارد غیر مفاهیم انتزاعی مندرج در ماده ۳۹
۱۱۰	بخش اول
۱۱۰	به مخاطره افتادن صلح
۱۱۰	بند اول
۱۱۱	حدود به مخاطره افتادن صلح
۱۱۱	تعریف دوم
۱۱۱	تعریف «تهدید بر صلح» (به خاطر افتادن صلح)
۱۱۲	الف - شورای انفجار آمیز
۱۱۴	فعلیت داشتن تهدید
۱۱۷	استمرار و تداوم تهدید
۱۱۷	ب - وضعیت غیر مشروع
۱۲۱	بخش سوم
۱۲۱	تجاوز
۱۲۱	بند اول
۱۲۱	خودداری منشور از تعریف صریح تجاوز
۱۲۶	الف - ارزش حقوقی قطعنامه ۱۹۷۴

ب. محتوای حقوقی قطعنامه ۱۹۷۴ ۱۲۸

فصل پنجم: حقوق تعهدات و قراردادهای بین المللی در فقه و حقوق اسلام

تعریف قرارداد و عقد ۱۴۵

قراردادهای بین المللی و اقسام آن در فقه ۱۴۶

الف. قراردادهای بین المللی معین ۱۴۷

ب. قراردادهای بین المللی نامعین ۱۴۷

تعمیم قواعد عمومی قراردادها بر عقود غیر معین ۱۴۸

ادله اعتبار قراردادهای بین المللی نامعین ۱۴۹

دلایل اثبات و رد اختصاص عقود به معین ۱۵۲

الف. ادله اختصاص عقود به معین ۱۵۲

ب. رد ادله اختصاص عقود به معین ۱۵۴

انواع قراردادهای بین المللی معین و نامعین ۱۵۵

قابل قبول در فقه ۱۵۵

الف. قراردادهای بین المللی معین ۱۵۵

ب. قراردادهای بین المللی نامعین ۱۵۵

حقوق تعهدات در اسلام ۱۵۷

الف. تحولات فقهی قواعد عمومی قراردادها ۱۵۷

ب. اصل حاکمیت اراده در قراردادهای بین المللی ۱۵۹

مقدمه

حقوق بین الملل عمومی که بصورت ساده حقوق بین الملل نیز یاد میشود در جهان امروز نقش بارز و بنیادین را در روابط و مناسبات متقابل میان کشورها بازی میکند. پیدایش و رویش حقوق بین الملل عمومی از آغاز تکوین تا کنون مدیون رشد و گسترش روابط بین المللی است. در روزگار ما هیچ موضوع و حالتی مهم را در مناسبات بین المللی نمیتوان یافت که در آن نفوذ و تاثیر حقوق بین الملل مشهود و نمایان نباشد. حقوق بین الملل عمومی با روابط بین المللی دولتها پیوند انداموار و ناگسستنی دارند.

در واقعیت، مهر و نشان حقوق بین الملل عمومی در هر رابطه و معضله بین المللی نمایان است. بگونه نمونه نگاه کنید به هنجارهای حاکم بر درگیریهای مسلحانه بین المللی، حقوق پناهندگان، ستیزه با دهشت افگنی، حمایت از حقوق بنیادین انسان، تلاش برای نگهداری از محیط زیست، منع جنگ و تجاوز، حل صلح آمیز اختلافهای بین المللی، بستن معاهده های بین المللی، منع بردگی و خرید و فروش آن، مراودات سیاسی میان دولتها و نمونه های ازبگونه. از سوی دیگر، حقوق بین الملل عمومی، یکی از رشته های حقوق است که گاه و ناگاه شاهد نقض آن هستیم از همین رو، عده از وجود آن منکر اند. گاهی نقض هنجارهای حقوق بین الملل عمومی به جدی قبیح و افتضاح آمیز است که انسانهای خوشبین نیز به الزامی بودن آن تردید دارد. مثال زنده نقض هنجارهای حقوق بین الملل عمومی کشتار غیر نظامیان افغانستان (نقض قواعد جنگ) از سوی طرفهای درگیر نبرد در کشور است. این یک واقعیت تلخ است. اما باید بگفت که نقض قواعدی یک نظام هنجاری، هیچگاه بمعنای نفی و نبود آن نظام هنجاری نیست.

تفاوت نمیکند که آن نظام هنجاری از گونه مذهبی، عنعوی، سازمانی یا سیاسی باشد و یا از گونه حقوقی آن. بگونه مثال نظام حقوقی افغانستان که یک نظام هنجاری حقوقی است، متشکل است از شاخه های گوناگون حقوق (مانند حقوق دولتی، اداری، مدنی، تجاری، کیفری و غیره). هریک از مقررده های این شاخه های حقوقی در افغانستان، کم و بیش، همه روزه نقض و زیرپا میشوند، ولی کسی از وجود قانون در این کشور انکار نمیکند. حتا ناقضان کلان که در سبیل اهرام قدرت جاگرفته اند و نام شان با پایمالی قانون امتزاج یافته

است، با صدای رسا و بلند از حق و قانون سخن میگویند. درین مورد می توان گفت که نه قانون، بلکه سازوکار (میکانیسم) اجرا و تطبیق قانون، ناقص است و کارایی لازم را ندارد. یعنی افراد و دستگاههای که برای اجرای قانون و تامین عدالت ایجاد شده اند، بیشتر شان پابندی و احترام به آن ندارند. همین امر به زورآوران و قانون شکنان فرصت نقض مقررات حقوقی را آماده میسازد و فرهنگ قانون گریزی و بیحقوقی ی را در کشور روانند میگرداند. این مثال را میتوان در باره هر نظام هنجاری از جمله نظام حقوق بین الملل عمومی نیز به برابری گذاشت.